

JANEZ DOLENC – ČASTNI OBČAN OBČINE TOLMIN

Naziv častnega občana Občine Tolmin prejme profesor Janez Dolenc.

Profesor Janez Dolenc se je rodil 5. septembra 1926 v kraju Četena Ravan v Poljanski dolini. Osnovno šolo je obiskoval v Javorju in Gorenji vasi, gimnazijo v Kranju, med nemško okupacijo pa še eno leto v Celovcu. Tam je bil januarja 1945 aretiran in odpeljan v koncentracijsko taborišče Dachau. Po končani drugi svetovni vojni je v Ljubljani končal začete študije in leta 1956 na Filozofski fakulteti diplomiral iz slovenskega jezika in književnosti. Že leto za tem je prišel poučevat slovenski, nekaj časa tudi nemški jezik na tolminsko učiteljsko ter se v Tolminu ustalil. Slovenščino je poučeval do upokojitve leta 1987. krajše obdobje je učil slovenski jezik tudi v centru Nadiža v Špetru Slovenov, v letih 1979-85 pa honorarno v Novi Gorici. Trideset let se je torej ukvarjal z mladino na tolminskem učiteljskem in v gimnaziji in pustil neizbrisno pedagoško sled na svojem področju. Pri delu si je prizadeval, da bi dijaki vzljubili materinščino, jo uporabljali po pravilih stroke ter se obenem seznanjali tudi z velikani slovenske in svetovne književnosti. Bil je tiste vrste profesor, ki je znal najti pravo mero med formalnimi in življenjskimi standardi znanj, predvsem pa je znal mlade navdušiti za prizadevno delo zbiranja ljudskega izročila. Plod tega znanstvenega raziskovanja so številne objave, tako revialne kot knjižne, in prav njegova zasluga je, da se je na Tolminskem in širše ohranilo, arhiviralo in zapisalo neizmerno bogastvo od pravljic do drobnih anekdot. Z zbiranjem tovrstnega gradiva je intenzivno nadaljeval tudi po upokojitvi, sadovi tega zavzetega, skrbnega in pedantnega dela pa so izšli tudi v knjižnih izdajah. V zbirki Zlata ptica je objavil imenitno delo *Tolminske pravljice*, v zbirki Glasovi pa je pod naslovom *Zlati Bogatin* objavil tolminske povedke, pod naslovom *Kres na Grebljici* pa povedke z Loškega pogorja. Poleg naštetega je bil tudi pobudnik in glavni urednik treh *Tolminskih zbornikov*, ki so dragocen zbir dogajanja, pogledov in preseka življenja določenega obdobja na Tolminskem. Življenjsko delo prof. Dolenca pa so zagotovo njegove znanstvena študije o Simonu Gregorčiču in Francetu Bevku – izšli sta v zbirki Znameniti Slovenci – ter o Ivanu Preglju. Prva knjiga *Zbrana dela Ivana Preglja* je izšla v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, s čimer je tudi ta literarni velikan naših krajev dobil dostojno mesto med slovenskimi pisatelji. Vse omenjeno je le del obsežnega opusa Dolenčevega vztrajnega raziskovanja v različne smeri. Naj omenimo še, da je prav njegovo potrpežljivo delo v avstrijskih arhivih precej prispevalo k osvetlitvi in celo reinterpreteraciji nekaterih dogodkov iz časa tolminskega punta leta 1713. Na omenjeno temo je leta 1980 napisal celo libreto za opero Tolminski puntarji, ki je bila premierno izvedena v Gorici. Profesor Janez Dolenc je neumoren kulturni delavec, zagotovo eden redkih krajanov, ki se udeleži praktično vseh pomembnejših prireditev, na katerih se pogosto tudi aktivno vključuje in je tako sooblikovalec kulturnega dogajanja v najširšem pomenu te besede.